

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СТИВДОРНИХ КОМПАНІЙ

Рівень економічної безпеки залежить від того, наскільки ефективно керівництво і спеціалісти будуть спроможні уникнути можливих загроз і ліквідувати шкідливі наслідки окремих негативних складових зовнішнього і внутрішнього середовища.

Головна мета економічної безпеки підприємства полягає в тому, щоб гарантувати його стабільне та максимально ефективно функціонування, а також високий потенціал розвитку в перспективі. А інструментом до досягнення цієї мети є управління його економічною безпекою, що забезпечує головну умову економічної безпеки підприємства – створення і підтримання раціонального, ефективного правового поля та сприяння зростанню потенціалу розвитку підприємства на основі оптимального поєднання реально існуючих ринкових, державних і механізмів управління економічною безпекою, що дозволить уникати та зменшувати негативний вплив відповідних загроз, підтримувати комерційні ризики на мінімальному рівні, забезпечувати функціонування інфраструктури, що відповідає завданням економічної безпеки бізнесу.

Методи управління економічною безпекою охоплюють способи і прийоми впливу на процес управління економічною безпекою підприємства. Виділяють широкий спектр методів управління, серед яких найбільш прикладне значення мають економічні, адміністративні, технологічні та соціально-психологічні методи. До інструментів управління економічною безпекою слід віднести сучасні способи, засоби і знаряддя, які дозволяють з урахуванням принципів та функцій управління економічною безпекою забезпечити ефективні методи впливу на процес управління економічною безпекою підприємства.

Дієвими інструментами управління економічною безпекою слід розглядати: управління ризиками підприємства; формування та впровадження систем контролінгу; проведення реінжинірингу бізнес-процесів, передавання на аутсорсинг непрофільних видів діяльності, створення аналітичних підрозділів, здатних об'єктивно оцінювати інформацію, що стосується загроз підприємства; застосування системи економічних методів управління економічною безпекою, зокрема, на основі впровадження системи бюджетування підприємства, здатної формувати та контролювати цільовий розподіл ресурсів підприємства та контролювати рівень витрат на здійснення діяльності; впровадження маркетингових концепцій діяльності; забезпечення технологічної незалежності і досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу підприємства; збільшення капіталовкладень у ресурсозбереження; впровадження новітніх технологій, модернізація основних фондів; формування систем мотивації та матеріального заохочення діяльності працівників, які б не тільки сприяли їх матеріальному добробуту, але і поліпшенню культури виробництва, зацікавленню у діяльності, формуванню корпоративного духу, що в результаті створювало сприятливіші умови управління економічною безпекою підприємства, забезпечення правової захищеності всіх аспектів діяльності підприємства; забезпечення захисту інформації, комерційної таємниці і досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів підприємства; ефективна організація безпеки персоналу.

Виявлення та ідентифікація факторів ризику, небезпек і загроз – одна з найбільш важливих завдань забезпечення економічної безпеки. Серед основних загроз стивідорних компаній можна виділити потенційні загрози економічній безпеці (рис. 1).

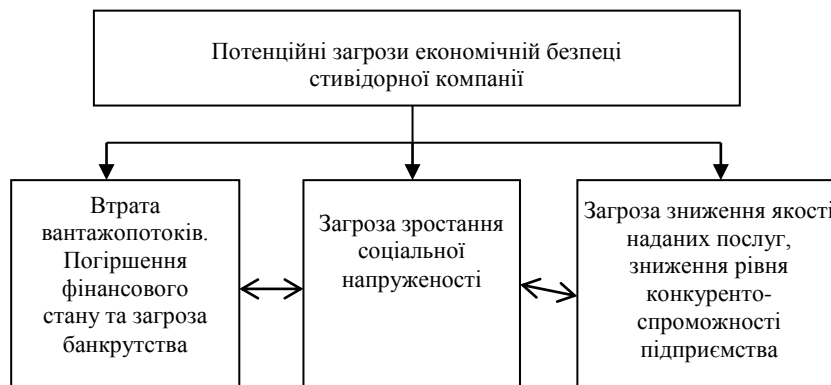

Рис. 1. Потенційні загрози економічній безпеці стивідорної компанії

Оскільки на стивідорному ринку працюють приватні та державні портові оператори, то конкуренція за вантажопотоки зростає, а це підвищує ризики втрати вантажопотоку деякими стивідорними компаніями.

Втрата вантажопотоку може призвести до погіршення фінансового стану та загрози банкрутства. Дана загроза викликана зниженням фінансової стійкості, зниженням прибутку компанії. В подальшому дана загроза може призвести до припинення діяльності підприємства. Наслідки загрози можна знизити шляхом залучення додаткових вантажопотоків, диверсифікації діяльності, впровадження системи бюджетування та ін.

Скорочення чистого прибутку компанії може призвести до зниження рівня оплати праці на підприємстві, а це сприяє посиленню соціальної напруженості та знижує продуктивність праці, якість послуг, які надаються, що, в підсумку, позначиться знову ж на репутації компанії, її фінансовому становищі. Дану загрозу можливо ліквідувати (або знизити наслідки) шляхом вдосконалення (перебудови, реінжинірингу) бізнес-процесів, визначення оптимальної кількості працівників, впровадженням адекватної системи мотивації (як грошової, так і негрошової).

Загроза зниження якості послуг, що надаються, зниження рівня конкурентоспроможності підприємства. Дана загроза є наслідком зростання зносу устаткування, зниженням показників рентабельності. Все це може привести до зниження якості, зниження рівня технічної оснащеності, і як наслідок зниження конкурентоспроможності послуг стивідорної компанії. Дану загрозу можна ліквідувати використовуючи сучасну техніку та технологію, переведенням на аутсорсинг непрофільних видів діяльності.

Визначальним етапом реалізації заходів щодо підвищення економічної безпеки підприємства є формування відповідного структурного підрозділу, який би взяв на себе реалізацію розглянутих вище заходів з управління економічною безпекою стивідорної компанії.

Усі заходи управління економічною безпекою підприємства повинні відповідати і забезпечувати виконання вибраної ним стратегії економічної безпеки, яка формується на основі загальної стратегії його розвитку із урахуванням критеріїв і вимог економічної безпеки країни.

Список використаної літератури:

1. Бойко М.О. Науково-методичні засади оцінки стану економічної безпеки стивідорної компанії : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса, 2018. 213 с. URL: <http://www.impeer.od.ua/images/Dissertations/2018/Boiko.pdf>
2. Кравчук А.Ю. Система управління методичним забезпеченням економічної безпеки на підприємстві / А.Ю. Кравчук. Львів: Вид-во «Світ», 2008. 136 с.
3. Матвієнко М.В. Основи економіки морського транспорту: Навчальний посібник / М.В.Матвієнко, Ю.О. Наврозова, В.В. Щербина. – Одеса: ОНМУ, 2010. 560 с.
4. Пашнюк, Л. Загрози економічній безпеці підприємства та засоби їх нейтралізації [Текст] / Л. Пашнюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка. 2014. Вип. 10(151). С. 93-97.
5. Хотеева Н.В., Чиж Л. П. Организационно-экономический механизм управления устойчивым развитием портовых предприятий : монографія. Одесса: ОНМУ, 2013. 180 с.
6. Чиж Л.П., Бойко М.О. Особливості формування системи управління економічною безпекою портового оператора // Молодий вчений. 2016. № 6(33) – С. 145-149.